

๕4 JAN 2002

**THE OPINIONS ON MAKING BAISRI WITH
BANANA LEAVES ON SUSTAINABLE LOCAL HANDICRAFTS**

PRAPAISRI CHAINGAM

**With compliments
of**

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
(APPROPRIATE TECHNOLOGY FOR RESOURCE DEVELOPMENT)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2001

ISBN 974-04-0890-7

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH

P899๐

2001

C-2

Copyright by Mahidol University

4036902 ENAT / M : MAJOR : APPROPRIATE TECHNOLOGY FOR
RESOURCE DEVELOPMENT ; M.Sc. (APPROPRIATE
TECHNOLOGY FOR RESOURCE DEVELOPMENT)

KEY WORDS : THE OPINIONS / MAKING BAISRI WITH BANANA
LEAVES / SUSTAINABLE LOCAL HANDICRAFTS

PRAPAISRI CHAINGAM : THE OPINIONS ON MAKING BAISRI
WITH BANANA LEAVES ON SUSTAINABLE LOCAL HANDICRAFTS.

THESIS ADVISORS : SOMPONG THONGCHAI, M.Sc., SANCHAI

SUTIPANWIHAN, M.Sc., IAM THONGDEE, M.A., 99 P. ISBN 974-04-0890-7

Banana leave Baisri is one of the handicrafts of local Thai Culture. It is a valuable Thai Culture Skill that should be conserved and recorded and not lost.

The objectives of this research are to study the different styles of Baisri handicraft the characteristics of banana leaves, the creative techniques involved, and the opinions of the consumers on using banana leaves for sustainable handicrafts. The two sample groups are in Nakhon Pathom province, comprising 143 consumers and 25 artisans. Comprehensive interview and participatory observation techniques were used to collect the data which was then calculated by the percentage, the mean, standard deviation, and chi-square statistics.

The results highlight the differing views between consumer and maker of Baisri in terms of quality of banana leaves, value, belief, culture and custom, environmental effects and the conservation of Baisri. There was no statistical difference in opinions by the sample groups expressed at 0.05. The most popular Baisri are Baisri Pakcham, Baisri Ton, and Baisri Yai. (used in the monk-to-be ceremony, the house of spirit setting ceremony and the pay homage to teachers ceremony). The makers use 'Tanee' banana leaves in making those Baisri and still insist on using them in the future. However, there is a problem in conserving the creative techniques, so that there should be a campaign to collect and conserve this handicraft as a cultural treasure of the nation for the future.

4036902 ENAT/M : สาขาวิชา : เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาทรัพยากร;
วท.ม. (เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาทรัพยากร)

ประไพศรี ใจงาม : ความคิดเห็นต่อการประดิษฐ์บายศรีด้วยใบตองให้เป็นงาน
หัตถศิลป์ที่ยั่งยืน (THE OPINIONS ON MAKING BAISRI WITH BANANA LEAVES
ON SUSTAINABLE LOCAL HANDICRAFTS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ :
สมพงษ์ ธงไชย, วท.ม., สัตยชัย สุตพันธ์วิหาร, วท.ม., เอี่ยม ทองดี, ศ.ศ.ม. 125 หน้า
ISBN 974-04-0890-7

บายศรีใบตอง เป็นงานฝีมือภูมิปัญญาของไทย ซึ่งจัดเป็นมรดก ศิลปวัฒนธรรม ที่
ทรงคุณค่าของไทยที่สมควรจะอนุรักษ์ สืบทอด บันทึกลงไว้ไม่ให้เกิดการสูญหายทางวัฒนธรรมตาม
สภาพสังคม ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา ลักษณะของบายศรีในรูปแบบต่างๆ คุณสมบัติของ
ใบตองที่ใช้ในการประดิษฐ์บายศรี เทคนิควิธีการประดิษฐ์และความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้บริโภคร
กับกลุ่มผู้ผลิตที่มีต่อการใช้และประดิษฐ์บายศรีด้วยใบตองให้เป็นงานหัตถศิลป์ที่ยั่งยืน โดยทำการ
ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดนครปฐม 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริโภคจำนวน 143 ราย และ
กลุ่มผู้ผลิตจำนวน 25 ราย ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการศึกษา สังเกตแบบมีส่วนร่วม
ในเทคนิควิธีการประดิษฐ์บายศรีด้วยใบตอง โดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และ Chi-Square

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้บริโภครกับกลุ่มผู้ผลิตทางด้านคุณ
สมบัติของใบตอง, ด้านค่านิยมความเชื่อด้านขนบธรรมเนียมประเพณี, ด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม,
ด้านการอนุรักษ์สืบทอดงานบายศรี พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันตามนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ 0.05 และ พบว่าบายศรีที่นิยมใช้กันอยู่ในปัจจุบันคือ บายศรีปากชาม บายศรีต้น
และบายศรีใหญ่ ในพิธีกรรมการทำขวัญนา ตั้งศาลพระภูมิ ไหว้ครูซึ่งส่วนใหญ่จะใช้ใบตองตานี
ประดิษฐ์และก็ยังยืนยันที่จะใช้และประดิษฐ์บายศรีด้วยใบตองต่อไปในอนาคต แต่มีอุปสรรคทาง
ด้านการผู้สืบทอด ความรู้การประดิษฐ์ยาก จึงควรรณรงค์ศึกษารวบรวม วิทยาการด้านนี้ไว้เพื่อ
การอนุรักษ์มรดกของชาติ